

روستازاده‌ی شهرساز

خلیل مهربان

www.ketab.ir

سر شناسه	: مهربان، خلیل، ۱۳۱۸ -
عنوان و پدیدآور	: روستازاده‌ی شهرساز/خلیل مهربان.
مشخصات نشر	: تبریز: اختر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۸ ص: مصور(بخشی رنگی)
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۵۵۵-۷
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
موضوع	: مهربان، خلیل، ۱۳۱۸ — سرگذشت‌نامه
موضوع	: خوزستان
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳/۹۸۷/م/۱۸۸۸ CT
رده‌بندی دیویی	: ۹۲۰/۰۵۵
شماره کتابخانه ملی	: ۳۶۷۳۱۳۲

نشر اختر

روستازاده‌ی شهرساز

خلیل مهربان

ناشر: نشر اختر • لیتوگرافی: چاردیز • صحافی امین

چاپ اول ۱۳۹۳ • ۳۳۶ صفحه • قطع وزیری • ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۵۵۵-۷

مرکز پخش: تبریز- اول خیابان طالقانی، نشر اختر

تلفن: ۳۵۵۵۳۹۳-۰۲۱ و ۹۱۳۱۱۶۶۸۹۷-۰۲۱

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۰	پیش‌گفتار
	فصل اول: تهران و یادمانده‌های من
۱۴	سفر از شیشوان به تهران
۲۶	گرفتن تصدیق رانندگی
۳۶	تظاهرات در دانشگاه
۴۳	لوطی‌نماهای تهران
۴۹	کوتاه شدن مدت کورس
۵۷	مسافرت مشهد

فصل دوم: خوزستان و یادمانده‌های من

۶۶	از تهران به خرم‌شهر
۸۱	شهرستان خرم‌شهر
۸۳	شهرداری خرم‌شهر
۸۵	زمستان ۱۳۴۱
۹۱	تابستان ۱۳۴۲

۹۴	انقلاب سفید ۱۳۴۱
۱۰۲	شهر آبادان
۱۰۶	شهرداری آبادان
۱۰۸	فوت دو کارمند
۱۱۲	عضو کتابخانه‌ی عمومی آبادان
۱۱۴	نو زردشتیان آبادان
۱۱۷	ازدواج
۱۲۵	انتخابات مجلس شورای ملی
۱۳۱	انتقال شهردار و سرنوشت ما
۱۳۸	بازگشت به خرمشهر
۱۴۳	یک خاطره از جنگ آغاز نشده
۱۴۴	شهردار ایذه
۱۵۳	انجمن شهر ایذه
۱۵۵	شهرداری ایذه
۱۶۵	شهر ایذه
۱۶۶	جشن‌های دوهزار و پانصد ساله
۱۶۸	اولین سخنرانی
۱۷۰	یک خاطره
۱۷۶	ورزش در ایذه
۱۷۷	انتخابات در ایذه
۱۷۹	کول فرح و اشکف سلمان ایذه
۱۹۸	ادامه تحصیل
۲۰۵	شهر بندر شاهپور (امام خمینی)
۲۰۸	انجمن بندر شاهپور
۲۰۹	شهرداری بندر شاهپور

۲۱۰	برنامه‌های عمرانی
۲۱۳	ساختن انبار زباله
۲۱۴	تبدیل کارخانه‌ی برق به هتل
۲۱۴	فروش ماشین‌های اسقاطی و خرید یک ماشین نو
۲۱۵	آقای شوشتری روحانی بزرگوار شهر ما
۲۱۷	سمینار شهرداران و انجمن شهر سه استان (ایلام، لرستان و خوزستان) در اهواز
۲۲۳	آغاز خانه‌سازی
۲۳۱	دعوت از شاه به بندر شاپور
۲۳۵	شهردار نمونه
۲۳۸	شهردار دزفول
۲۴۰	سفر به شیشوان و شمال کشور
۲۴۶	انقلاب در دزفول
۲۵۳	کشته شدن تیمسار جعفریان استاندار نظامی خوزستان
۲۵۵	پرده‌برداری از مجسمه‌ی یعقوب لیث صفاری
۲۵۶	اهمیت و موقعیت شهرستان دزفول
۲۵۷	آخرین سخنرانی شاه
۲۵۹	دستگیری من به وسیله‌ی کمیته‌ی بندر شاپور پس از پیروزی انقلاب اسلامی
۲۶۵	شهرداری خرمشهر
۲۷۰	مسافرت به انگلیس، آلمان، هلند، ایتالیا و یونان
۲۸۳	فصل سوّم: اسناد و تصاویر
۲۲۹	فصل چهارم: فهرست اعلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

خاطرات فردی به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع تاریخ فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره‌ی معاصر بشمار می‌آید که متأسفانه تاکنون کمتر مورد توجه پژوهشگران تاریخ قرار گرفته است. معدود آثار نگاشته شده در زمینه‌ی تاریخ سیاسی-اجتماعی نیز در زمینه‌ی کلیات بوده و کمتر دیده شده که به موضوعات کوچک و در عین حال مهم توجه شده باشد. خوشبختانه در سال‌های اخیر و با توجه به احساس نیاز محققان و پژوهشگران عرصه‌ی تاریخ، خاطرات فردی در قالب‌های بیوگرافی، اتوبیوگرافی، گفت‌وگو، سفرنامه‌نویسی و ... وارد بازار نشر گردیده و تا حدودی توانسته ابهامات تاریخی را برطرف نماید. کتاب‌هایی چون «سرباز ایرانی و مفهوم آب و خاک»^۱، «خاطرات حاج محمد تقی جورابچی»^۲، «روزهای سپری شده»^۳، «مشکوه‌المسافرین»^۴ و ... نمونه‌هایی از همین آثار هستند که بر اساس شرایط سیاسی-اجتماعی و پایگاه اجتماعی نویسنده از

۱. سرباز ایرانی و مفهوم آب و خاک (زندگی‌نامه خودنوشت سپهد امان الله جهانبانی)، انتشارات فردوس، تهران ۱۳۸۰

۲. خاطرات حاج محمد تقی جورابچی (وقایع تبریز و رشت ۳۰-۱۳۲۴ق)، به کوشش علی قیصری، نشر تاریخ ایران، تهران ۱۳۸۶

۳. روزهای سپری شده (زندگی‌نامه خودنوشت گنجعلی صباچی)، مترجم پریسا برازنده، انتشارات اندیشه نو، تهران ۱۳۸۵

۴. مشکوه‌المسافرین (سفرنامه تبریز-عتبات)، میرزا علی‌اکبر وقایعی (مشکوه)، به کوشش میر هاشم محلات، انتشارات سفیر اردهال، تهران ۱۳۹۲

محتوای متفاوتی برخوردار بوده و علاوه بر بیان خاطرات شخصی، تقریظی بر وضعیت اجتماعی آن دوران هستند. در همین راستا، اثر حاضر نیز دومین مجموعه از خاطرات شخصی محقق ارجمند جناب آقای «خلیل مهربان» بوده که حاوی خاطرات شخصی ایشان بین سال‌های ۶۰-۱۳۴۰ش بوده^۱ و حاوی اطلاعات ارزشمندی از اوضاع و احوال برخی شهرهای مهم (از جمله خرم‌شهر، آبادان، ایذه، بندر امام خمینی (ره) و دزفول) استان زرخیز خوزستان می‌باشد. آنچه که باعث استقبال پژوهشگران و علاقمندان از جلد اول خاطرات ایشان شد آزادی در نوشتار، خودانتقادی و دیگر انتقادی در بیان مطالب، ارایه‌ی اطلاعات ریز و دقیق، قابلیت ایجاد ارتباط بیشتر با خواننده و به‌خصوص روانی و شیوایی مطالب ارایه شده در این مجموعه بود. مطالب این کتاب نیز بر همان اساس تقدیم علاقمندان می‌شود که امید است مورد توجه و استفاده‌ی محققان و پژوهشگران خوزستانی و سایر علاقمندان قرار گیرد.

کتاب «روستازاده‌ی شهرساز» که به بازخوانی خاطرات دو دهه‌ای یک روستازاده‌ی موفق و با اراده می‌پردازد آینه‌ی تمام نما از موضوعات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی دوره‌ی پهلوی است و نویسنده به خوبی توانسته زوایای مختلف جامعه‌ی آن دوران را به قلم بیاورد. از بیان بی‌کاری، باندبازی، فقر و فلاکتی که گریبانگیر مردم بود تا تقلب در انتخابات و بی‌مسئولیتی‌های برخی مدیران کشور و وقایع و اتفاقات دوران اوایل انقلاب اسلامی، تنها گوشه‌هایی از خاطرات آقای مهربان می‌باشند که هر یک از این مباحث خود گویای اوضاع آشفته‌ی جامعه‌ی کشورمان در آن روزها می‌باشد. انتخاب عنوان کتاب (روستازاده‌ی شهرساز) نیز خود گویای تلاشی ست در جهت پایان دادن به برخی ناملایمات موجود. روستازاده‌ای که با توکل بر خدا و در سایه‌ی تلاش و کوشش صادقانه و به‌دور از هرگونه گرایش‌های سیاسی موجود، تنها برای فراهم آوردن آرامش و راحتی به ضعیف‌ترین افشار جامعه، گام نهاده و مدارج پیشرفت را به سرعت طی می‌نماید.

۱. جلد اول خاطرات آقای مهربان با عنوان «شیشوان و یادمانده‌های من» توسط انتشارات شکوریان تبریز

صداقت در بیان، دوری از دخالت تعصب در بیان حقایق و عدم تطهیر و بازنویسی حوادث از جمله نکات مهمی است که به ماندگاری یک اثر قلمی می‌انجامد و آقای مهربان به خوبی توانسته است ضمن بیان واقعیات جامعه، از این عواملی که به عنوان نقاط ضعف یک خاطره‌نویسی محسوب می‌شوند، دوری گزینند. در پایان ضمن تبریک به همشهریان عجب‌شیری و نیز هموطنان خوزستانی‌ام به واسطه‌ی چاپ و نشر این اثر ارزشمند، از دوست و هم‌قلم عزیزم جناب آقای خلیل مهربان که با وجود کهنلت سن و سکونت در دیار غربت، همچنان به نشر خاطراتشان همت می‌گمارند، تشکر نموده و برایشان آرزوی سلامتی و بهروزی می‌نمایم.

امیر چهره گشا^۱

آبان‌ماه ۱۳۹۳ - تبریز